

Bemærkninger til forslaget enkelte bestemmelser.

Kapitel 1.

Arv efter loven.

Kapitlet omfatter regler om slægtnings arveret, ægtefællens arveret, uskiftet bo og tvangsarv.

Slægtnings arveret.

Herom findes regler i §§ 1-3. Disse stemmer med gældende dansk ret.

Slægtsarvingernes kreds omfatter herefter som yderste led bedsteforældrenes børnebørn.

I Grønland regnes der i dag med „legal“ arveret for den nærmeste slægt. Ifølge instruks til kommunerådene skulle tidligere det kommunerådsmedlem, til hvem dødsfaldet meldtes, anføre på sin indberetning til skifteudvalget, hvem der var arvinger efter afdøde, og herved kom følgende i betragtning:

1) Afdødes ægtefælle, 2) afdødes børn, eller hvis en eller flere var døde, da disses børn, 3) eller, hvis der hverken var børn eller børnebørn, da afdødes forældre, 4) hvis forældrene var døde, da afdødes søskende, og hvis sådanne ikke fandtes, da anførtes de nærmeste slægtninge. Nu varetages kommunerådets funktioner af kommunefogden.

I Den juridiske Ekspeditions materiale er der ikke eksempel på arv til fjernere slægtninge end bedsteforældre og disses afkom.

Denne „legale arveret“ afviger imidlertid på flere punkter fra den danske ordning.

Der er for det første ingen sikker inddeling i klasser, selv om den efterladte ægtefælle og afkom utvivlsomt betragtes som nærmeste arvinger. Princippet om, at en person nærmere i grad udelukker personer beslægtet i samme linje, men fjernere i grad, kan heller ikke siges at gælde fuldt ud. Lige deling anvendes ikke ved skifte af hus og løsøre, her gælder snarere et behovsprincip, men efterlades der pengemidler, deles disse som oftest lige mellem arvingerne, eller bruges som godtgørelse til arvinger, der ikke har fået del i boets øvrige ejendele. Der deles så vidt ses nærmest efter „hoveder“, ikke efter stammer og linjer. Men dette har nok sammenhæng med, at der i det hele er tale om meget små værdier. For de boer, hvor der i dag er mere rigelige midler, og i fremtidige boer af større omfang anser udvalget det for naturligt at vælge en løsning, som gælder overalt i de mere kendte retssystemer — deling efter stammer og linjer.

Efter ministeriets opfattelse vil hensynet til de særegne økonomiske og kulturelle vilkår i Grønland varetages tilstrækkeligt gennem reglerne i kapitel 4, og man anser det derfor for ubetænkeligt som den generelle ordning — der ikke under de nuværende forhold vil blive den praktiske hovedregel — at fastslå dansk rets regler om slægtsarv.

Vedrørende adoptivbørns arveret bemærkes, at da lov nr. 140 af 25. maj 1956 om adoption uændret gælder i Grønland, er et adoptivbarn i medfør af denne lov i arveretlig henseende stillet ganske, som om det var adoptantens eget barn, jfr. lovens § 13. Den arveretlige stilling for børn, med hensyn til, hvilke der er meddelt plejebevilling efter reglerne i regulativ af 16. februar 1937, fremgår af bestemmelsen i adoptionslovens § 27.

Hvad angår børn født uden for ægteskab bemærkes, at der m. h. t. sådanne børn — for så vidt moderen hører under grønlandsk ret — i medfør af regulativ af 15. 3. 1929 angående underholdsbidrag til børn født udenfor ægteskab i Grønland kun kan pålægges een eller flere mænd bidragspligt, hvorimod der ikke kan tillægges barnet arveret efter de(n) bidragspligtige.

I 1955 forelagde ministeriet landsrådet et ændringsforslag til arvelovsudkastet, hvis § 2 lød således:

„Barn født uden for ægteskab tager arv efter faderen og fædrene frænder som ægtebørn.

Faderen og fædrene frænder tager kun arv efter barn uden for ægteskab, såfremt der er tilfaldet dette nogen formue eller gave fra faderen eller hans slægt, og de kan kun arve så stor en del af barnets efterladte formue, som i værdi svarer til, hvad barnet således har modtaget som arv eller gave fra faderen og hans slægt.“

Under landsrådets drøftelser i 1956 kom der imidlertid så forskellige opfattelser til orde vedrørende den foreslåede bestemmelse, at landsrådet vedtog at udsætte behandlingen af den, jfr. bilag I og 2 i slutningen. Under landsrådets drøftelser i 1957 forkastede man den foreslåede bestemmelse, men vedtog derimod et andet forslag. Da dette imidlertid kræver en indgående behandling i forbindelse med det udkast til en børnelov for Grønland, der samtidig er blevet behandlet af landsrådet, har man undladt i det foreliggende forslag at optage regler om sådanne børns arveretlige stilling.